

โดย
ดร.วันชัย ปานจันทร์ และคณะ

เนื้อหาการเรียนรู้

- จุดเริ่มต้นของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- เศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ
- การปรับใช้และประยุกต์พัฒนาคนและประเทศไทย

จุดเริ่มต้นของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- Sufficiency Economy

Sufficiency Economy

พระราชดำรัสสวติดย เศรษฐกิจพอเพียง

พระราชดำรัส เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๑๗

“...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอมี พอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เบื้องต้น โดยวิถีชีวิตและอุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานความมั่นคงพร้อมพอสมควร และปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญ และฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป...”

พระราชดำรัส

เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๗

“...คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้าสมัย เมืองไทยช่ย ว่าเมืองไทยไม่มีสิ่งที่ดีใหม่ แต่เราอยู่พอมีพอกิน และขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทย พอกินพอใช้ มีความสงบ และทำงานมีจิตศรัทธาตั้งใจทำในทางนี้ที่จะให้เมืองไทยอยู่สบายพอกินพอใช้ ไม่ใช่จะรุ่งเรืองอย่างช่ย แต่เรามีความพอกินพอใช้ มีความสงบ เปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ถ้าเรารักษาความพอกินพอใช้ไว้ได้ เราก็จะอยู่ได้อย่างมีความสุข...”

พระราชดำรัส

เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๒๙ เนื่องในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ณ ศาลาดุสิดาลัย

“...เศรษฐกิจศาสตร์เป็นวิชาของเศรษฐกิจ การที่ต้องใช้รายได้ ต้องไปซื้อ เราต้องให้ต้องหาเงินมาสำหรับซื้อน้ำมัน สำหรับรถไถ เราารถไถเราต้องยิงซ่อมแซม แต่เวลาใช้น้ำมันเราต้องป้องกันมันให้เป็นอาหาร เสร็จแล้วมันคายควัน ถวันที่เราสูดเข้าไปแล้วก็ปวดหัว ส่วนเวลาเราใช้เราก็ต้องป้องกันอาหาร ต้องให้ให้ให้ให้อาหารมันกิน แต่ถ้ามันคายออกมา ที่มีนคายออกมาที่เป็นปุ๋ย แล้วก็ใช้ได้ สำหรับพื้นที่ดินของเราไม่เสีย...”

พระราชดำรัส เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๔
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ
ศาลาดุสิตาลัย

“...เราไม่ป็นประหลาดอะไร เรามีทองสมถะ ทองอยู่ได้ แต่ไม่ป็น
ประเทศที่ก้าวหน้าอย่างมาถ เราไม่ถ้อยจะป็นประเทศที่ก้าวหน้าอย่างมาถ
เพราะถ้าเราป็นประเทศที่ก้าวหน้าอย่างมาถถึงจะมีทองออกมก ปะเทศ
เหล่านั้นที่เป็นประเทศอุตสาหกรรมก้าวหน้า จะมีเครื่องจักรและทอง
หลังอย่างมาถแล้ว แต่ถ้าเรา มีเครื่องจักรและทองออกมก ออกมาก็ไป
ติดกับดักธนาคารโลกก็ไป ภายอย่างมาถ มกก็มีทองเครื่องจักรแล้ว จะอยู่ได้
ตกลงไป...”

...ศก...
...การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย
...การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย
...การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

“...การจะเป็นเช่นนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน
แบบพอมีพอกินนั้น หมายถึงว่า อุ่มชูตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับ
ตนเอง ความพอเพียงนี้ไม่ได้หมายความว่าทุกการบริจจะต้องผลิต
อาหารของตัวเอง จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป แต่ไป
หมู่บ้านหรือในอำเภอ จะต้องมีความพอเพียงพอสมควร บางสิ่ง
บางอย่างผลิตได้มากกว่าความต้องการก็ขายได้ แต่ขายไปก็ไม่ทิ้งเงินโลก
เท่าไร ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก...”

“...เมื่อปี ๒๕๐๗ วันนั้นได้พูดถึงว่า เราควรปฏิบัติให้
พอมีพอกิน พอมีพอกินนั้นก็แปลว่า เศรษฐกิจ
พอเพียงนั่นเอง ถ้าแต่ละคนมีพอกมีพอกิน ก็ใช้ได้ ยิ่ง
ถ้าทั้งประเทศพอกมีพอกินก็ยิ่งดี และประเทศไทย
เวลานั้นก็เริ่มจะเป็นไม่พอกมีพอกิน บางคนก็มีมาก
บางคนก็ไม่มีเลย...”

ความรู้ความใจป้ชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
เศรษฐกิจพอเพียง คือ...
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ...
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ...

การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

ท.ศ.2502-2516	GDP ขยายตัว 8.1% ต่อปี
ท.ศ.2517-2528	เศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก GDP ขยายตัว 6.3% ต่อปี
ท.ศ.2529-2539	GDP ขยายตัว 9.1% ต่อปี

๒๕๔๐-วิกฤตทุพพิกษณ์

- การส่งออกและการขายตัวทางเศรษฐกิจลดลง
- ความมั่นใจถึงการชำระหนี้ต่างประเทศลดลง
- การลดลงของทุนสำรองระหว่างประเทศอย่างรวดเร็ว ❑ โคมดี คำเงินบาท ❑ เปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เป็นระบบลอยตัว
- ค่าเงินบาทลดลงอย่างรวดเร็ว ❑ การชำระหนี้สินต่างประเทศ เพิ่มขึ้นสูงมาก ❑ เกิดวิกฤตในสถาบันการเงินและธุรกิจ
- สัดส่วนหนี้สาธารณะ ต่อ GDP เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 14.9 เป็นร้อยละ 54
- แนวทางการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาไม่มีความยั่งยืน ❑ แนวทางใหม่ ที่มีความสมดุลและยั่งยืน

พอเพียง

“สมัยก่อนนี้ **พอมีพอกิน** สมัยนี้ชักจะไม่ **พอมีพอกิน** จึงต้องมีนโยบายที่จะทำเศรษฐกิจ **พอเพียง** เพื่อที่จะให้ทุกคนมีความ**พอเพียง**ได้ ให้ **พอเพียง** นี้ ก็หมายความว่า มีกินมีอยู่ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่หรูหราก็ได้ แต่ว่า **พอ..**”

พระราชดำรัสฯ เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา (๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๐)

พอเพียง

ความพอเพียงนี้อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ที่ต้องไม่เบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณตามอัตภาพ พูดจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง

พระราชดำรัสฯ (๕ ธ.ค. ๒๕๔๐)

โลกน้อย คือ พอเพียง

คนเร้าพ่อในความต้องการ ก็มีความโลกน้อย เมื่อมีความโลกน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย. ถ้าทุกประเทศมีความคิด-อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ- มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็คือเป็นสุข.

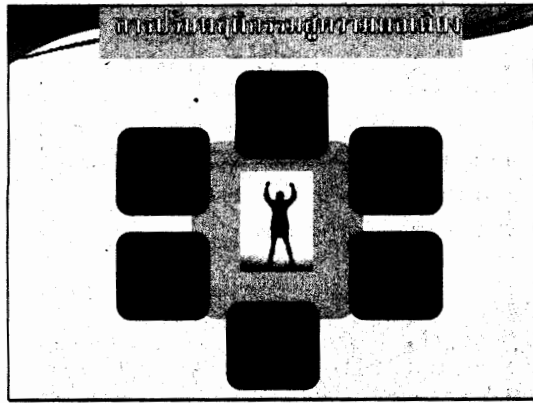
พระราชดำรัสฯ (๕ ธ.ค. ๒๕๔๐)

หลักความพอเพียง

- ความพอประมาณ
- ความมีเหตุผล
- การมีภูมิคุ้มกันต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง

การวิเคราะห์ความพอเพียง โดยใช้ หลักสัปรีสรรณ ๗

๑. รู้เหตุ	}	ความมีเหตุผล
๒. รู้ผล		
๓. รู้ตน	}	ความพอประมาณ
๔. รู้ประมาณ		
๕. รู้กาล	}	มีภูมิคุ้มกันที่ดี
๖. รู้บุคคล		
๗. รู้ชุมชน		

หลักการสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง

1. พอมีพอกิน เช่น การปลูกพืชสวนครัวไว้กินเองบ้าง ปลูกไม้ผลไว้หลังบ้าน
2. พอที่จะมีไว้กินเองในครัวเรือน เหลือจึงขายไป
3. พออยู่พอใช้ เช่น การทำให้น้ำดื่มสะอาด ปราศจากสารเคมี ถิ่นเหม็น ใช้แค่ของที่เป็นธรรมชาติ (ใช้ฉีดยาฆ่าแมลงน้ำจืดที่บ้าน จะสะอาดกว่าใช้น้ำยาเคมี) ระบายอย่างคล่อง สุขภาพจะดีขึ้น (ประหยัดค่ารักษาพยาบาล)
4. พอกพอใจ เช่น เราต้องรู้จักพอ รู้จักประมาณคน ไม่ใคร่ยกใครมีเช่นผู้อื่น เพราะเราจะต้องคิดกับวัดๆ ปัญญาจะไม่เกิด

"การจะเป็นเดือนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เราพออยู่พอกิน และมีเศรษฐกิจการเป็นอยู่แบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกิน หมายความว่า คู่หูตัวเองได้ ใจมีพอเพียงกับตัวเอง"

"เศรษฐกิจพอเพียง" จะสำเร็จได้ด้วย "ความพอที่ของตน"

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

มีหลักการในการพิจารณาอยู่ ๕ ส่วน คือ

๑. กรอบแนวคิด
๒. คุณลักษณะ
๓. คำนิยาม
๔. เงื่อนไข
๕. แนวปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ

กรอบแนวคิด

กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็นโดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างคล่องตัว และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

คุณลักษณะ

คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน ดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ
2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง นั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

1. เจตนาใจความรู ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ
2. เจตนาใจความธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความพากเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ

จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

หลักของความพอประมาณ 5 ประการ

- พอด้านจิตใจ ➡ เข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร ปราบปรามตนเอง คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม
- พอด้านสังคม ➡ ช่วยเหลือเกื้อกูล รู้จักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัว และชุมชน
- พอด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ➡ รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาด รอบคอบ และเกิดความยั่งยืนสูงสุด
- พอด้านเทคโนโลยี ➡ รู้จักใช้เทคโนโลยีที่สอดคล้องต่อความต้องการ เป็นประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อมและส่วนรวม และพัฒนาจากภูมิปัญญาชาวบ้าน (ก่อน)
- พอด้านเศรษฐกิจ ➡ เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ดำรงชีวิตอย่างพอควร พออยู่พอเย็น สามารถพึ่งพาตนเองได้พึ่งพาคนรอบข้าง

หลักของความมีเหตุผล

- ➡ มีความประหมัด คิดทวนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดความฟุ้งเฟ้อในการดำรงชีพ
- ➡ ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง สุจริต แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพ
- ➡ ละเลิกการพึ่งตนเองแบบประนีประนอม และแข่งขันในทางการค้าขาย ประกอบอาชีพแบบแข่งขันกับคู่แข่งอย่างรุนแรง
- ➡ ไม่ทอดทิ้งที่หางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยาก
- ➡ ปฏิบัติตนในทางซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งช่วยกันขจัดทุกข์กันไป ไม่ก่อความชั่วไว้เป็นเครื่องทำลายตัวเอง นำมาซึ่งสันติสุขและเพิ่มพูนรักษาความดีที่มีอยู่ให้คงอยู่จนสามารถยั่งยืน

หลักของความมีภูมิคุ้มกัน

- ➡ มีความรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง
- ➡ มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน และแบ่งปัน

ปัญหาของสังคม

ฉันทนา วิชา ๗ ๑๒๓๔, (2548, หน้า 141)

การขาดความภูมิใจกัน คือสิ่งที่ตนเองไม่ได้ และขาดความพอดีอยู่ ซึ่งหากขาดความออกไป อธิบายได้ว่า สังคมไทยซึ่งขาดความพอดี ในเรื่องสำคัญรวม 5 ประการ คือ

๑. ขาดความพอดีด้านจิตใจ: คนส่วนมากมีภาวะจิตใจไม่เข้มแข็ง ยังไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ขาดจิตสำนึกที่ดี ไม่มีความเอื้ออาทร ไม่รู้จักประนีประนอม นึกถึงแต่ผลประโยชน์ส่วนตัว
๒. ขาดความพอดีด้านสังคม: ไม่ค่อยช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ขาดความเข้มแข็ง และที่สำคัญไม่มีกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากฐานรากที่มั่นคงและเข้มแข็ง
๓. ขาดความพอดีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม: ยังใช้และจัดการอย่างขาดความรอบคอบ และที่สำคัญใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศ อย่างไม่เป็นขั้นตอน
๔. ขาดความพอดีด้านเทคโนโลยี: ยังไม่รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับความต้องการ และควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้านของตนเอง และสอดคล้องกับประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อม
๕. ขาดความพอดีด้านเศรษฐกิจ: ส่วนใหญ่สร้างชีวิตอย่างฟุ้งเฟ้อ หรือเกินฐานะของตน

ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน

ขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต

ให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ

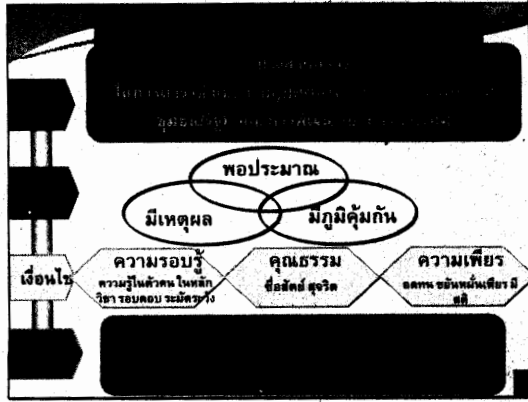
- เจริญหลักวิชา
- เจริญคุณธรรม
- เจริญใจการค้าเดินชีวิต

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

- แนวทางการปฏิบัติทุกระดับ ครอบครัว ชุมชน และรัฐบาล
- แนวทางของทางสายกลาง

เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

- ความสมดุลด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม

ปัญหาเศรษฐกิจพอเพียงทางแผนผัง

หลักวิชาการ และหลักธรรมหลายประการ อาทิ

- (๑) เป็นปรัชญาแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ
- (๒) เป็นปรัชญาในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง
- (๓) จะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวทันโลกยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว กว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี
- (๔) ความพอเพียง หมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน
- (๕) จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวัง อย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการ ทุกขั้นตอน
- (๖) จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ

**คุณลักษณะของกิจกรรม
ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง**

<p>ความพอประมาณ</p> <p>• พอเหมาะกับสภาพ/อัตรากำลังของตนเอง (ปัจจัยภายใน)</p> <p>• พอควรกับภูมิสังคม/ (ปัจจัยภายนอก)</p> <p>(สมดุล)</p>	<p>ความมีเหตุผล</p> <p>• รู้สาเหตุ - ทำไม</p> <p>• รู้ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง</p> <p>วิชาการ/กฎหมาย /ความเชื่อ/ประเพณี</p> <p>• รู้ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในด้านต่างๆ</p> <p>(รอบรู้/สติ ปัญญา)</p>	<p>มีภูมิคุ้มกันที่ดี</p> <p>• คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ</p> <p>• รู้เท่าทันและเตรียมความพร้อม</p> <p>(วางแผน/รอบคอบ/เรียนรู้/พัฒนาตน/จิตสาธารณะ/รักษาสันติภาพ)</p> <p>(ไม่ประมาท)</p>
--	--	--

สามารถพึ่งตนเองได้ และเป็นที่ยังของผู้อื่นได้ในที่สุด

เศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ

ทฤษฎีใหม่ คือ ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมของการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงที่เด่นชัดที่สุด ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำรินี้ เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรที่มีประสบปัญหาทั้งภัยธรรมชาติและปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการทำการเกษตร ให้สามารถผ่านพ้นช่วงเวลาวิกฤต โดยเฉพาะการขาดแคลนน้ำได้โดยไม่ต้องรื้อและขุดลำนานัก

ความเสี่ยงที่เกษตรกร มักพบเป็นประจำ ประกอบด้วย

1. ความเสี่ยงด้านราคาสินค้าเกษตร
2. ความเสี่ยงในราคาและการพึ่งพาปัจจัยการผลิตสมัยใหม่จากต่างประเทศ
3. ความเสี่ยงด้านน้ำ ฝนทิ้งช่วง ฝนแล้ง
4. ภัยธรรมชาติอื่นๆ และโรคระบาด
5. ความเสี่ยงด้านแบบแผนการผลิต
 - ความเสี่ยงด้านโรคและศัตรูพืช
 - ความเสี่ยงด้านราคาตลาดแรงงาน
 - ความเสี่ยงด้านหนี้และการสูญเสียที่ดิน

ทฤษฎีใหม่ จึงเป็นแนวทางหรือหลักการในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำ เพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด

แบบ ๒ แบบ คือ ๑) แบบพื้นฐานกับ ๒) แบบก้าวหน้า

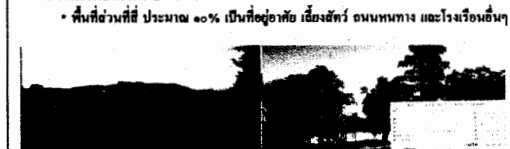
- ความพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัวโดยเฉพาะ เกษตรกร เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน เกี่ยวข้องกับทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๑ ที่มุ่งแก้ปัญหาของเกษตรกรที่อุ้งน้ำไกลแหล่งน้ำ ต้องพึ่งน้ำฝนและประสบความเสี่ยงจากการที่น้ำไม่เพียงพอ
- ความพอเพียงในระดับชุมชนและระดับองค์กรเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๒ เป็นเรื่องของกลไกสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่างๆ ในลักษณะเครือข่าย
- ความพอเพียงในระดับประเทศ เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๓ ซึ่งส่งเสริมให้ชุมชนหรือเครือข่ายอาชีพหรือสร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ ในประเทศ เช่น บริษัทขนาดใหญ่ ธนาคาร สถาบันวิจัย เป็นต้น

1. มีการบริหารและจัดแบ่งที่ดินแปลงเล็กออกเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน เพื่อประโยชน์สูงสุดของเกษตรกร ซึ่งไม่เคยมีใครคิดมาก่อน
2. มีการคำนวณ โดยใช้หลักวิชาการเกี่ยวกับปริมาณน้ำที่จะกักเก็บให้พอเพียงต่อการเพาะปลูกได้อย่างเหมาะสมตลอดปี
3. มีการวางแผนที่สมบูรณ์แบบสำหรับเกษตรกรรายย่อย โดยมีถึง ๓ ขั้นตอน

ให้แบ่งพื้นที่ออกเป็น ๔ ส่วน ตามอัตราส่วน ๓๐:๓๐:๓๐:๑๐ ซึ่งหมายถึง

- พื้นที่ส่วนที่หนึ่ง ประมาณ ๓๐% ให้ขุดสระเก็บกักน้ำเพื่อใช้กักน้ำฝนในฤดูฝน และใช้เสริมการปลูกพืชในฤดูแล้ง ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์และพืชน้ำต่างๆ
- พื้นที่ส่วนที่สอง ประมาณ ๓๐% ให้ปลูกข้าวในฤดูฝนเพื่อใช้เป็นอาหารประจำวันสำหรับครอบครัวให้เพียงพอตลอดปี เพื่อตัดค่าใช้จ่ายและสามารถพึ่งตนเองได้
- พื้นที่ส่วนที่สาม ประมาณ ๓๐% ให้ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพร ฯลฯ เพื่อใช้เป็นอาหารประจำวัน หากเหลือหรือบริโภคนำไปจำหน่าย
- พื้นที่ส่วนที่สี่ ประมาณ ๑๐% เป็นที่อยู่อาศัย เขียงสัตว์ ถนนหนทาง และโรงเรียนอื่นๆ

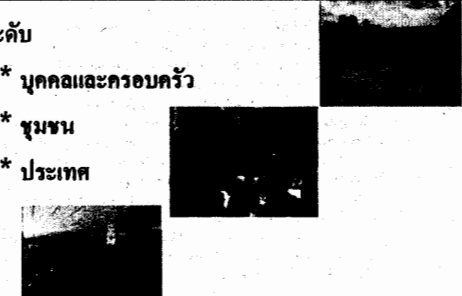
การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่างๆ

ด้านเศรษฐกิจ	ลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้/ใช้ชีวิตอย่างพอควร/คิดและวางแผนอย่างรอบคอบ/มีภูมิคุ้มกันไม่เสี่ยงเกินไป/การเลือกทางเลือก
ด้านจิตใจ	มีจิตใจเข้มแข็ง/พึ่งตนเองได้/มีจิตสำนึกที่ดี/เมื่ออาหารประณีประนอม/ฝึกถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก
ด้านสังคม	ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน/รู้จักสามัคคี/สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ/เลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด/ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด
ด้านเทคโนโลยี	รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม/สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อม(ภูมิสังคม)/พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้านเองก่อน/ก่อให้เกิดประโยชน์กับคนหมู่มาก

การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในระดับต่างๆ

ระดับ

- * บุคคลและครอบครัว
- * ชุมชน
- * ประเทศ

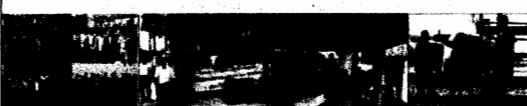

การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัว

เริ่มต้นจากการเสริมสร้างคนให้มีการเรียนรู้วิชาการและทักษะต่างๆ ที่จำเป็น เพื่อให้สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ พร้อมทั้งเสริมสร้างคุณธรรม จนมีความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม และอยู่ร่วมกับระบบนิเวศอย่างสมดุล เพื่อจะได้ละเว้นการประทุษกรรม ไม่กระหน่ำ เป็นผู้ให้ เกื้อกูล แบ่งปัน มีสติยั้งคิดพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจหรือกระทำใดๆ จนกระทั่งเกิดภูมิคุ้มกันที่ดีในการดำรงชีวิต โดยสามารถคิดและกระทำบนพื้นฐานของความมีเหตุผล พอเหมาะ พอประมาณกับสถานการณ์ บทบาท และหน้าที่ของแต่ละบุคคล และมีภูมิคุ้มกันที่เกิดความเคยชิน

การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในระดับชุมชน

ชุมชนพอเพียง ประกอบด้วย บุคคลและครอบครัวต่างๆ ที่มีความก้าวหน้าบนพื้นฐานของปรัชญาแห่งความพอเพียง คือ มีความรู้คู่คุณธรรม เป็นกรอบในการดำเนินชีวิตจนสามารถพึ่งตนเองได้ บุคคลเหล่านี้มารวมกันทำกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ ภูมิสังคมของแต่ละชุมชน โดยพยายามใช้ทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผ่านการร่วมแรง ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ และเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลหลายสถานภาพในสิ่งที่จะสร้างประโยชน์สุขของคนส่วนรวม และความก้าวหน้าของชุมชนอย่างมีเหตุผลโดยอาศัย ปัญญา ความสามารถของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

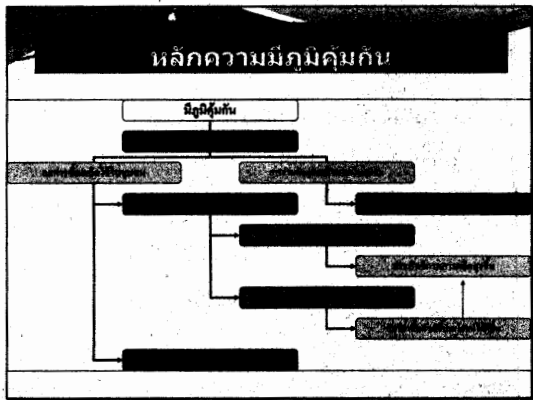
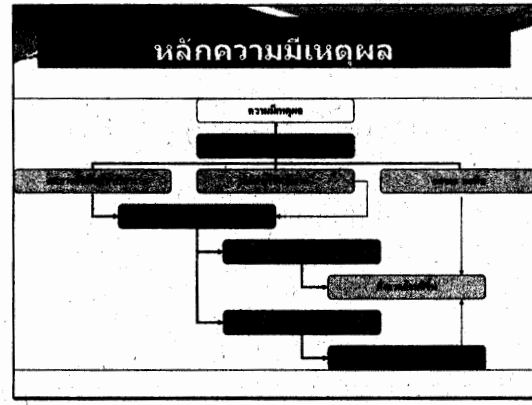
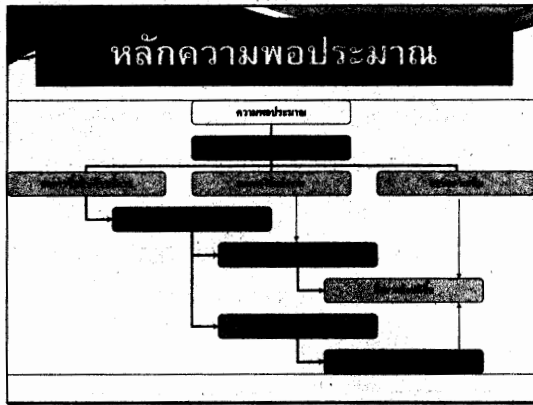
การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในระดับประเทศ

แผนการบริหารจัดการประเทศ ส่งเสริมให้บุคคลชุมชนต่างๆ มีวิถีปฏิบัติ มีความร่วมมือและการพัฒนาในสาขาต่างๆ ตามแนวทางของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและดำเนินการตามแผนดังกล่าวอย่างรอบคอบเป็นขั้นตอน เริ่มจากการวางรากฐานของประเทศให้มีความพอเพียง โดยส่งเสริมให้ประชาชนส่วนใหญ่สามารถอยู่อย่างพอมีพอกิน และพึ่งตนเองได้ด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ และมีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร เอื้อเฟื้อแบ่งปัน และใช้สติปัญญาในการตัดสินใจและดำเนินชีวิตพร้อมทั้งส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มคนต่างๆ จากหลายภาคภูมิสังคม หลากหลายอาชีพ หลากหลายความคิด ประสบการณ์เพื่อสร้างความเข้าใจและรู้ความเป็นจริงระหว่างกันของคนในประเทศ จนนำไปสู่ความสามัคคี และจิตสำนึกที่ร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างสอดคล้องสมดุลกับสถานการณ์ความเป็นจริงของคนในประเทศอย่างยั่งยืนและเป็นลำดับ

กรณีตัวอย่าง

การประยุกต์ใช้ "ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง" เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

ตัวอย่างการใช้จ่ายอย่างพอเพียง

พอประมาณ : ใช้จ่ายสมดุลกับรายรับ

มีเหตุผล : ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล / มีความจำเป็น / ไร้ประโยชน์ของเกินฐานะ / ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่าประหยัด

มีภูมิคุ้มกัน : มีเงินออม / แบ่งปันผู้อื่น / ทำบุญ

ความรู้คู่คุณธรรม : ประกอบอาชีพที่สุจริต ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ใช้สติปัญญาในการตัดสินใจและดำเนินการต่างๆ เพื่อให้ทำทันต่อการเปลี่ยนแปลง

รูปแบบองค์ประกอบ

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

- การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกิดได้หลายด้านและหลายรูปแบบ ไม่มีสูตรสำเร็จ แต่ทุกคนจะต้องพิจารณาปรับใช้ ตามความเหมาะสม ให้สอดคล้องกับเงื่อนไข และสภาวะที่ตนเผชิญอยู่
- ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะช่วยให้เรา “ถูกคิด” ว่ามีทางเลือกอีกทางหนึ่ง ที่จะช่วยให้เกิดความยั่งยืน มั่นคง และสมดุลในระยะยาว

บรรณานุกรม

รัฐวิไลวรรณ ๒ ฉบับ. (๒๕๕๓). การคิดเชิงเศรษฐกิจพอเพียง. วารสารเศรษฐกิจพอเพียง ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๕ สังกศส. กรุงเทพฯ ๒๕๕๓.

โฆสิต ชัยวงศ์ และคณะ. (๒๕๕๓). ความรู้คู่คุณธรรม. กรุงเทพฯ : สำนักคิดค้นพัฒนาวิชาการด้านเกษตร.

วิทย์ จงวิโรจน์. (๒๕๕๐). แนวทางประยุกต์ใช้ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อการจัดการศึกษาด้วยวิธีใหม่. สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้.

มูลนิธิวิเศษชัยชาญ. ศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง. เข้าถึงจาก <http://www.chaijai.or.th/chaijai/contents/poverty/povertyeng.html>. สืบค้นเมื่อ ๕ เมษายน ๒๕๕๔.

สมพร ศกษิษา. การคิดแบบเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยแก้ปัญหาชาวบ้านและการทุจริต. <http://www.thaichai.or.th/contents/2006/01/01.htm>. สืบค้นเมื่อ ๕ เมษายน ๒๕๕๔.

ศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง. ศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง. เข้าถึงจาก <http://www.chaijai.or.th/chaijai/contents/poverty/povertyeng.html>. สืบค้นเมื่อ ๕ เมษายน ๒๕๕๔.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๕๓). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๕๓). การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ.

อุไรพรชัย ศรนาถวิธานนท์. ความยั่งยืนของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. www.school-potd.com.th/GroupDownload. สืบค้นเมื่อ ๕ เมษายน ๒๕๕๔.

**เศรษฐกิจพอเพียง คือ
อะไร
(Sufficiency Economy)**

เศรษฐกิจพอเพียง

☞ เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิต แก่พสกนิกรชาวไทย มาเกินกว่า 30 ปี (ตั้งแต่ พ.ศ. 2517) รวมถึงการพัฒนาและการบริหารประเทศ

เศรษฐกิจพอเพียง

ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง ดำเนินถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้าง ภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความ รอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ

เศรษฐกิจพอเพียง

☞ เป็นหลักที่คนไทยทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ทุกศาสนา ทุกอาชีพ ทุกระดับ สามารถนำไป ปฏิบัติ นำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับตนเองได้ ในทุกๆ เรื่อง ทั้งการดำเนินชีวิตประจำวัน การศึกษา การประกอบอาชีพ

เศรษฐกิจพอเพียง

- ☞ ไม่ได้ปฏิเสธ ทุนนิยม
- ☞ ไม่ได้ปฏิเสธ ความร่ำรวย
- ☞ ไม่ใช่การปิดประเทศเล็กค้าขาย
- ☞ ไม่ใช่ ความเชย ความอ้างอ้าง
- ☞ ไม่ได้ต่อต้านการเปลี่ยนแปลงสู่สิ่งใหม่ๆ

เศรษฐกิจพอเพียง

- ☞ เน้นการปฏิบัติ ที่ไม่ประมาณ
- ☞ เน้นการดำเนินชีวิตบน ทางสายกลาง (พอเหมาะ พอดี ไม่มากไม่น้อยเกินไป ไม่สุดโต่ง ไม่โลภมากไม่ฟุ้งเฟ้อจนเกินฐานะ ไม่ตระหนี่ถี่เหนียว ไม่ประหยัดจนขาดแคลน)

เศรษฐกิจพอเพียง

- ☞ เริ่มบรรจุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.2545 - 2549)
- ☞ ได้รับการเชิดชูสูงสุด จากองค์การสหประชาชาติ
- ☞ ปัจจุบัน เป็นนโยบายของรัฐบาล
- ☞ อยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550

**ก่อนตัดสินใจทำการสิ่งใด
ทั้งการงานและการดำรงชีวิต
ควรพิจารณา ถึง 3 ท่วงหลักคือ**

ความพอประมาณ หมายถึง

- ☞ ความพอดี ไม่มากไม่น้อยเกินไป
- ☞ พอควรแก่อัตภาพ
- ☞ ไม่เบียดเบียนตนเอง / ผู้อื่น

ความมีเหตุผล หมายถึง

- ☞ การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียง จะต้องมีความมีเหตุผล
- ☞ ต้องพิจารณาเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
- ☞ คำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ความมีเหตุผล ตามหลัก

- ☞ วิชาการ
- ☞ กฎเกณฑ์ที่สังคม(วัฒนธรรม-ประเพณี)
- ☞ กฎหมาย
- ☞ ศีลธรรม
- ☞ ความจำเป็นในการดำเนินชีวิต

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง

- ☞ การเตรียมตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดในอนาคต
- ☞ การเตรียมตัวพร้อมรับผลกระทบเหตุปัจจัย การเปลี่ยนแปลง เกิดผลกระทบ

มีภูมิคุ้มกัน (ต่อ)

- ☞ ด้านวัตถุ (เงินทอง/การประกันความเสี่ยง/การวางแผนระยะยาว)
- ☞ ด้านสังคม (สมาชิก/ส่วนมีส่วนร่วม/กับบุคคล/สังคม/สังคมสีขาว)
- ☞ ด้านสิ่งแวดล้อม (ด้านกฎหมาย/ระเบียบ/ธรรมาภิบาล/นโยบาย)
- ☞ ด้านวัฒนธรรม (บันทึก/เชิดชู/เข้าใจ/เป็นมิตร)

การตัดสินใจ และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยความรู้ และ คุณธรรม เป็นพื้นฐาน

เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย

- ☞ รสนิยม (วิชาการต่าง ๆ)
- ☞ รสนิยม/รสนิยม/ (การวางแผน)
- ☞ ระเบียบวินัย (ในชั้นปฏิบัติ)

เงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วย

- ☞ ความซื่อสัตย์สุจริต
- ☞ ขยันอดทน
- ☞ แบ่งปัน
- ☞ มีสติใช้ปัญญา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ คือ

การพัฒนาที่สมดุล บันทึก และสิ่งอื่น พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านการดำเนินชีวิต ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ด้านความรู้-เทคโนโลยี

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

ด้านจิตใจ

- ☞ มีจิตใจเข้มแข็ง
- ☞ เอื้ออาทร
- ☞ พึ่งตนเองได้
- ☞ ประณีตประนอม
- ☞ มีจิตสำนึกที่ดี
- ☞ นึกถึงส่วนรวม

ด้านสังคม

- ☞ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
- ☞ รู้รัก - สามัคคี
- ☞ สร้างครอบครัว/ชุมชน เข้มแข็ง

ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

- ☞ รู้จักใช้/จัดการ อย่างฉลาด+รอบคอบ
- ☞ เลือกใช้อย่างยั่งยืน

ด้านเทคโนโลยี

- ☞ รู้จักใช้อย่างเหมาะสม ตรงความต้องการ
- ☞ พัฒนาภูมิปัญญาชาวบ้านก่อน
- ☞ ก่อเกิดประโยชน์กับคนหมู่มาก

ตัวอย่างการใช้จ่ายอย่างพอเพียง

- พอประมาณ : รายจ่าย สอดคล้องรายรับ
- เหตุผล : ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล / มีความจำเป็น / ไม่ใช่ของเกินฐานะ
- มีภูมิคุ้มกัน : มีเงินออม/แบ่งปันผู้อื่น / ทำบุญ
- ความรู้คุณธรรม : มีอาชีพสุจริต / ยินยอมรับเพียร / ใช้สติปัญญาในการตัดสินใจ

ตัวอย่างการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

- พอประมาณ : ไม่โกงทรัพย์สินผู้อื่น ไม่โกงเวลา
- : ไม่ตัดไม้ทำลายป่า
 - : ไม่ทำลายแหล่งน้ำ
 - : ไม่เอาเปรียบบริษัทอื่น
 - : ไม่ทำน้ำใหญ่ไหลตามกระแส
 - : (จัดงานบวช, ศพ, แต่งงานใหญ่โตจนเป็นหนี้)

พอประมาณ : ติดแฟชั่น เปลี่ยนข้าวของตามโฆษณา

- : ทำงานหาเงินจนไม่มีเวลาให้ครอบครัว
- : มีเสื้อผ้า กระเป๋า รองเท้า ฯลฯ มากเกินไป
- : กินทั้ง กินขี้วัน
- : คิวง่าย จ่ายเร็ว จนเป็นหนี้
- : มีบัตรเครดิต มากเกินรายได้

มีเหตุผล : กินอยู่อย่างมีข้อมูล มีคุณภาพ

- : ตัดสินใจด้วยข้อมูลความรู้
- : ทำบัญชีรายรับ รายจ่าย ของครอบครัว/ตนเอง
- : มีแผนการออมเงิน
- : สร้างสวัสดิการให้ตนเอง / ครอบครัว
- : ทำงานด้วยความรู้ ความสามารถ
- : ทำงานด้วยความมั่นคงสม่ำเสมอ

มีภูมิคุ้มกัน : รู้จักจัดแบ่งเวลา (ทำงาน /เรียน /พักผ่อนอยู่กับครอบครัว /ออกกำลังกาย /สังคม /ทำบุญ)

- : มีระบบการใช้จ่ายที่ บังคับ ไม่มีหนี้
- : ดูแลการเรียนของลูก (ไม่บังคับไม่กดดันเกินไป)
- : วางแผนอนาคตให้ลูก (เงินออม, บ้าน, ที่ดิน)

ตัวอย่าง ส่วนคนไทยสู่ แนวทางดำเนินชีวิต แบบเศรษฐกิจพอเพียง

1. กินไว้ดีกว่าแก้
2. คบคนพาล พาลไปหาผิด
3. ดบเป็นที่พึ่งแห่งตน
4. บกน้อยทำรังแต่พอตัว
5. ผ่อนสั้น ผ่อนยาว
6. ผัวหาบ เมียคอย
7. ฝนทิ้งให้เปียกเข็บ
8. ทากินด้วยลำแข้ง
9. เห็นหน้าเห็นหลัง
10. หนักเอาเบาสู้

ตัวอย่างส่วนคนไทย

11. กระเชอกันรั้ว
12. ชีข้างจับตักแตง
13. ชักหน้าไม่ถึงหลัง
14. ตำข้าวสารกรอกหม้อ
15. มือห่าง ดินห่าง
16. ยู่ให้รำ ตำให้รั้ว
17. สร้างวิมานในอากาศ
18. เห็นช้างขี้ ชี้ตามช้าง
19. เทียบขี้ไก่ไม่ฝ่อ
20. เอาจมูกผู้อื่นมาหายใจ

ตัวอย่าง

เศรษฐกิจพอเพียงกับธุรกิจเอกชน

ความพอประมาณ นักธุรกิจควรจะ

- : มุ่งพอประโยชน์(ถ้าไรจะชะงักมากกว่าจะชนะ)
- : ไร้มือคดเป็นของตนเองและผู้อื่น(ลูกค้า)
- : ไร้ละเมิดสินค้ามากเกินกำลัง(โลก อยากรู้ได้กำไรมากๆ)
- : ไร้ลงทุน(ผู้เงินเกินกำลัง)
- : ขยายธุรกิจอย่างค่อยเป็นค่อยไป
- : เน้นลงทุนเฉพาะธุรกิจที่คนเชี่ยวชาญ ฯลฯ

ตัวอย่าง

เศรษฐกิจพอเพียงกับธุรกิจเอกชน

- ความดีมีคุณค่า นักธุรกิจควรจะ
- : รู้จักธุรกิจของตนเองอย่างลึกซึ้งขั้นต้น
 - : รู้จักลูกค้า รู้จักตลาด และรู้จักคู่แข่งของตนเอง
 - : พัฒนากุศลกร สร้างขวัญกำลังใจให้แก่บุคลากร
 - : พัฒนากฎโมโธอีกรมณียะอย่างเสมอ
 - : ใช้ทรัพยากรในการผลิตอย่างคุ้มค่า
 - : บริหารความเสี่ยงในระดับที่เหมาะสม ฯลฯ

ตัวอย่าง

เศรษฐกิจพอเพียงกับธุรกิจเอกชน

- การสร้างภูมิคุ้มกัน นักธุรกิจควรจะ
- : เตรียมพร้อมสำหรับความเปลี่ยนแปลง
 - : รับผิดชอบต่อผลประโยชน์โลกาภิวัตน์
 - : กระจายผลิตภัณฑ์และตลาด เพื่อลดความเสี่ยง
 - : สะสมเงินออม
 - : มีนโยบายจ่ายเงินปันผลที่เหมาะสม
 - : ประเมินสถานการณ์ธุรกิจอย่างทันท่วงทีอย่างสม่ำเสมอ ฯลฯ

ตัวอย่าง

เศรษฐกิจพอเพียงกับธุรกิจเอกชน

- ส่งเสริมความรู้ นักธุรกิจควรจะ
- : ส่งเสริมพัฒนาความรู้ให้ตนเอง ให้บุคลากร และชุมชน
 - : พัฒนากฎโมโธอีกรมณียะอย่างสม่ำเสมอ
 - : ใช้ความรู้อย่างรอบคอบ และระมัดระวัง
 - : สร้างเครือข่าย พันธมิตร ชุมชน ฯลฯ

ตัวอย่าง

เศรษฐกิจพอเพียงกับธุรกิจเอกชน

- ส่งเสริมคุณธรรม นักธุรกิจควรจะ
- : ยึดมั่นในคุณธรรม โดยเฉพาะ : ความซื่อสัตย์
 - ความอดทน ความเมตตา ความซื่อสัตย์
 - ฯลฯ ทั้งต่อตนเองและลูกค้า
 - : รักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์

ตัวอย่าง

เศรษฐกิจพอเพียงกับธุรกิจเอกชน

- ส่งเสริมคุณธรรม (ต่อ)
- : รักษาความลับของลูกค้า
 - : ปกครอง บริหารงาน ด้วยหลักคุณธรรม
 - เน้นความรัก ความสามัคคี
 - : จัดซื้อจัดจ้างอย่างโปร่งใส
 - : รักษาผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ฯลฯ